

Het verwenste kind

Colofon

ISBN: 978 90 8954 876 4

1e druk 2016

2e druk 2020

© Babet M.Ch. Bruns

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Het verwenste kind

Babet M.Ch. Bruns

Inhoudsopgave

Inleiding	7
Voorwoord	13
1. Liever onzichtbaar	15
2. Maak mij niet kapot	48
3. Meedoen en erbij horen	71
4. Identiteit, of: wie wil je dat ik ben?	87
5. Waarom ik je vertrouw	99
6. Afscheid	136
7. Ouders	166
8. Doodswens en levenswil	174
Epiloog	187
Nawoord bij de tweede druk	189
IJkpunten en belangrijke personen in chronologie	195

Inleiding

Dit boek beschrijft de levensweg van een vrouw die een groot deel van haar leven niet zichtbaar mocht zijn. In aanvang niet van de biologische moeder, die haar na de geboorte afstond ter adoptie, en vervolgens van de adoptie-moeder, die haar op verschillende manieren liet weten dat ze een teleurstelling was waar ze nooit aan hadden moeten beginnen. Het boek beschrijft in detail de wrede methoden, de harde woorden, en de kille haat die de moeder jegens het kind koestert, omdat het kind dat zij liefdevol, als was het haar eigen vlees en bloed, in haar gezin opnam, over een eigen identiteit bleek te beschikken die niet paste in het gezin zoals zij dat voor ogen had. Alles wat eigen was aan dit kind moest eruit verdreven worden en de moeder schuwde geen middel om dit te bereiken, afgewezen als zij zich voelde door het kind, dat het wel wilde, maar dat niet dit gedroomde kind kon zijn omdat haar ziel nu eenmaal niet maakbaar was.

Het is mijn eigen levensverhaal, waarin ik aspecten van levensthema's blootleg die zelden belicht en besproken worden.

Ik wil ermee vertellen dat adoptie niet alleen het adopteren van kinderen inhoudt maar vooral een appèl doet op de motieven van ouders die willen adopteren. Adoptie is de ultieme test op onvoorwaardelijke liefde die, wanneer deze motieven niet in alle eerlijkheid gekend en doorgevoerd worden, slechts moeizaam slaagt.

Adoptiekinderen wordt vaak, vooral in de media, gevraagd of ze vinden dat ze het goed hebben getroffen in hun adoptiegezin. En vaak antwoorden deze kinderen dan bevestigend, dat ze hun adoptieouders zeker dankbaar zijn. Want als ze bij hun biologische ouders waren gebleven, hadden ze niet kunnen studeren en hadden ze niet het welvarende leven van nu gehad. In plaats van bijvoorbeeld: “Jazeker, ik heb het enorm getroffen met mijn adoptieouders. Mijn moeder is een warme persoon bij wie ik altijd terecht kan, mijn vader neemt me weleens mee naar zijn werk omdat hij weet dat ik dat leuk vind en samen steunen ze me in alles wat ik wil bereiken.” Zolang de antwoorden van deze kinderen zijn zoals je ze vaak in de media hoort, is er op het gebied van adoptie als onvoorwaardelijke liefdesdaad nog veel winst te behalen. Ter illustratie zou de lezer zich de vraag kunnen stellen of hij ooit een kind dat bij zijn biologische ouders opgroeide op dezelfde vraag heeft horen antwoorden dat hij zijn ouders zeker dankbaar is vanwege de studiekansen en het welvarende leven dat zij hem of haar boden.

Adoptie vormt zeker een rode draad door het boek, toch is kindermishandeling het levensthema dat de basis vormt. Hierin ligt de eigenlijke reden voor het schrijven, en de wil om dit boek te laten verschijnen.

Kindermishandeling krijgt steeds vaker aandacht in de samenleving. Is dit mishandelde en/of verwaarloosde kind eenmaal volwassen, dan is die aandacht er nauwelijks.

Een gezond leven opbouwen en handhaven, is voor ieder volwassen ex-mishandeld kind in meer of mindere mate moeilijk. Door een beschadigd basisvertrouwen in zichzelf en anderen, een veelal gebrekkige eigenwaarde en de enorme belasting van de ervaring en herinnering die op de achtergrond altijd meekijkt en soms tot verkeerde inschattingen of beslissingen leidt. Veel mislukte opleidingspogingen, relaties, banen en fysieke stressaandoeningen in het heden hebben hun oorsprong in zo'n verleden.

Vaak weet de omgeving het niet eens. Of anders zegt men, en dat is eigenlijk doorsnee de reactie die iemand krijgt: "Wat goed dan dat je het zo gered hebt." Met 'het zo gered' wordt dan bedoeld dat je normaal meedraait in de maatschappij, niet te gek doet, naar school gaat en/of een baan hebt. En red je het niet dan is dat eigenlijk wel volgens verwachting: "Wat wil je ook met zo'n jeugd." In de samenleving, bij opleidingsinstituten, bij arbodiensten maar ook binnen de ggz worden nog nauwelijks relaties gelegd tussen problemen die in het nu spelen en die voortkomen uit zo'n jeugd. Loopt iemand in het volwassen leven vast dan raakt de geboden hulp nooit de kern en kan die hulp niet duurzaam werken. Dat is geen onwil maar onwetendheid. Dat heeft vooral ook met het volwassen geworden kind te maken. Dat is blij de volwassenheid te hebben behaald, uit de situatie te zijn en eindelijk baas over het eigen leven te zijn. Het wil liever niet meer omkijken maar doorgaan, zelf eigen goede keuzes maken en aan 'dat andere' niets meer doen. Het zegt niet op het

werk dat het even niet lukt vanwege een trigger op iets uit zijn of haar jeugd. Dat is voorbij en geweest. Maar dat is iets anders dan het verwerkt hebben.

Tot slot wilde ik met dit boek de levensreddende kracht bespreekbaar maken die uit kan gaan van het leven met een doodswens, uitdrukkelijk niet te verwarren met suïcidaal zijn.

Na lezing van het hoofdstuk ‘Doodswens en levenswil’ zal het de lezer, hoop ik, duidelijk zijn over welke kracht ik hier spreek.

In de geestelijke gezondheidszorg is er voor cliënten nauwelijks ruimte om deze doodswens bespreekbaar te maken, omdat het protocol voorschrijft dat dit onder ‘suïcidale gedachten’ valt, waarmee de cliënt indirect te kennen geeft niet meer verder te willen in een behandeltraject en dus niet meer meewerkt. Ontslag uit dit behandeltraject is dan, het protocol volgende, een logische volgende stap. Gelukkig komen er vanuit de ggz langzaam geluiden hierin meer nuance te zien en hierop in te haken, maar dit zijn dan individuele beslissingen van medewerkers, buiten het protocol om. Toen ik een jaar na mijn ontslag in de instelling waar dit speelde een ex-medewerker vertelde over die periode was de reactie dat het maar goed was dat die wens niet algemeen bekend was, want dan had ik zo op straat gestaan. “Met suïcidale mensen kunnen we niet werken!” Hieruit bleek dat hij niet goed geluisterd had. Maar welk een enorme schat zou mij zijn ontnomen? De schat om helemaal vanuit mijn

kern tot leven te willen komen, een levenswil die alleen uit jezelf kan komen en kan groeien, mits goed begeleid. Maar ook het leven met een doodswens te zien in een ander perspectief, namelijk als de vluchtroute die iemand voor zichzelf bedenkt in een heel onveilige omgeving, wat is daar mis mee? Ook dat is een vorm van zelfbehoud. Ik wil het daar graag over hebben en ik kon hiervoor geen betere aanzet vinden dan ook dat onderdeel van mijn persoonlijke leven te beschrijven, waaruit dit in al z'n facetten spreekt, want kijk hoezeer ik leef!

Ik heb dit boek geschreven met vooral mijn oog gericht op agogische en therapeutische beroepsbeoefenaars, bedrijfsartsen en uiteraard ook ervaringsdeskundigen en hun omgeving om hiermee bewustzijn te creëren op deze aspecten. Heel graag ga ik met hen in gesprek tijdens of na afloop van lezingen en voorlichtingen die ik over deze thema's geef.

Ik heb voor het schrijven van het boek gekozen voor een thematische indeling, waarbij de verschillende levensfasen vanuit drie perspectieven zijn geschreven. Hierdoor spring je dus eigenlijk fragmentarisch door de tijd. Er zijn acht hoofdstukken, ieder met een eigen thema. Hoewel mijns inziens deze manier van schrijven het best de verbinding tussen ervaringen uit de kindertijd en ervaringen en keuzes in het volwassen leven blootlegt, kan dit voor de lezer af en toe verwarring opleveren. Om hierin een kader aan te brengen, zal ik aan het eind

van deze inleiding enkele belangrijke momenten kort in tijd en thema duiden.

Ongetwijfeld blijven er voor de lezer vragen onbeantwoord. Over de overige familieleden bijvoorbeeld, zijn ze er nog? Hoe zijn zij hieruit gekomen? De biologische familie, speelt die nu nog een rol in mijn leven? Ik wil heel duidelijk maken dat dit boek wat mij betreft uitsluitend de gezinsdynamiek betreft en hoe die heeft uitgewerkt in mijn latere leven. De individuele levens van de overige of biologische familieleden zijn hierin geen onderwerp, uitgezonderd daar waar dit direct raakt aan een beschreven situatie met de hoofdpersoon zelf. De individuele levens van de anderen worden daarom ook niet beschreven.

Voorwoord

Voor ons ligt een ontroerend en persoonlijk levensdocument. We mogen als lezer getuige zijn van een leven in al zijn facetten. In zijn waarheid en onwaarheid, waarachtigheid en schone schijn. Je wordt geraakt door diep menselijke tragiek: Weggegeven, afgewezen en verlaten worden, moeten strijden en je afvragen: mag ik zijn wie ik ben?

Tegelijk gaat het over moed en levenswil. Leven en dood, die naast elkaar bestaan. En het gaat erover dat het kan, al is er nog zo weinig grond onder de voeten. Al lijkt het leven terecht uitzichtloos, een weg kan gevonden worden om de levensdraad weer op te pakken.

Het verwenste kind is het verslag van een ongelooflijke zoektocht naar wat klopt. Naar de verbinding met zichzelf en de verbinding met de wereld. Waarbij zelfs de hoogste en moeilijkste stap gemaakt wordt: de eigen hartekracht kan ruimte maken voor vergeving.

De opbouw van het boek, waarbij de schrijver de ervaring van het jonge meisje afwisselt met de feitelijke terugblik vanuit de volwassenheid, geeft de lezer inzicht in de wisselwerking tussen het beschadigde kind en de buitenwereld en hoe de invloed inwerkt op het volwassen leven. Dat maakt dit boek tot een zeer waardevol document voor therapeuten die werken met mensen die kam-

pen met trauma's door adoptie, mishandeling, afwijzing en levensstrijd.

Voor direct betrokkenen in het latere leven van deze mensen, kan het een eyeopener zijn waarom er soms reacties komen die niet lijken te stroken met dat wat er op dit moment echt gebeurt. *Het verwenste kind* is een gouden levensdocument, dat gaat over: ik wil zijn wie ik ben!

Margaretha Pels, kunstzinnig en biografisch therapeut

1. Liever onzichtbaar

Wat kun je zeggen over onzichtbaarheid? Kun je onzichtbaar zijn en toch bestaan? Ik geloof dat dat kan. Het was mijn eerste ervaring met deze wereld. Wat onzichtbaar is, kun je niet aanraken. Ik was onzichtbaar en de wereld raakte mij niet aan.

Conceptie

Van de omstandigheden rondom haar conceptie is weinig bekend. Haar moeder beloofde haar alles te vertellen wat ze er nog van wist en zo kwam ze meer te weten over het motief en de omstandigheden. Over het motief zei haar moeder dat het heimwee naar huis was wat hen samenbond. Zij en die jongen, haar vader dus. Ze kwamen uit dezelfde streek in het zuiden van het land en woonden en werkten in het westen. Zij was verpleegster en hij een militair op herhaling. Vlak bij het militair terrein was een kroeg waar militairen en verpleegsters samenkwamen en zo was het gekomen. Ze wilden allebei naar huis en ze wilden elkaar. Een kortstondige relatie had haar moeder het genoemd. Tot zover de omstandigheden. Haar moeder vertelde waar de jongen vandaan kwam. Ook vertelde ze zijn leeftijd, de periode waarin hij op de kazerne verbleef, zelfs de datum waarop zij verwekt moest zijn. Het was niet echt geweest, hij was voor het zingen de kerk uit gegaan en zowel voor als na die keer was ze nooit meer met een man geweest. De naam van de jongen wist

ze niet meer, zei ze. Dus wie haar vader was, zou ze nooit kunnen weten.

Tweeënvijftig jaar was haar moeder toen die haar dit vertelde, zelf was ze toen zesentwintig. Het was in een café en het was de eerste kennismaking met haar moeder, haar biologische moeder om precies te zijn. Haar biologische moeder ontdekte pas halverwege de zevende maand dat ze zwanger was. Het waren de jaren zestig, ze was ongehuwd en kwam uit een orthodox katholiek gezin. Weinig tijd om stil te staan bij de situatie, eventuele mogelijkheden of consequenties. Ze was er dan ook snel uit. Ze werkte immers in het ziekenhuis dus de boel kon snel geregeld zijn. Ze nam twee collega's in vertrouwen, een broeder en een zuster, en zij hielpen haar bij de bevalling. Daarmee had ze meteen geschikte namen voor het kind. Petronella naar de zuster, Johannes naar de broeder en Maria omdat dat logisch was en katholiek. Petronella Johannes Maria, zo werd ze gedoopt en door iemand aangegeven bij de burgerlijke stand, zonder achternaam en vader onbekend. Haar roepnaam werd Ellie.

Een kleine week na haar geboorte verdween baby Ellie naar een grote villa aan de andere kant van het dorp. Het was een weeshuis waar ze acht maanden zou blijven wonen. Een periode waarin haar biologische moeder zich na een snel herstel van de zwangerschap volledig op haar werk stortte. Met af en toe een bezoek aan haar familie in het zuiden, die niets vreemds was opgevallen en nergens van wist. Haar moeder ging zo op in haar

werk dat het haar bewustzijn volledig in beslag nam en de baby er moeiteloos uit verdween.

In diezelfde periode waren in het oosten van het land aspirant-ouders aan het fantaseren over het nieuwe kindje dat bij ze mocht komen wonen. Een meisje was het en ze heette Ellie. Haar biologische moeder had niet geëist dat haar naam ook zo moest blijven. De aspirant-ouders waren dolgelukkig. Zo blij, zo blij, een kind echt van mij. Van mij, van mij, dit kind is van mij. Ruim acht maanden na haar geboorte kwam Ellie bij haar nieuwe familie wonen. Haar nieuwe ouders hadden prachtige namen voor haar bedacht: Babet naar moeders vader, Maria Christina naar haar peettante. Ze werd opnieuw gedoopt: Babet Maria Christina, haar roepnaam werd Babet. En ze kreeg nu ook een achternaam. Een kleine baby was ze, van nog maar acht maanden, aan de vooravond van haar tweede leven, in een nieuwe wereld. Nieuwe ouders, nieuwe identiteit, nieuwe namen. Nieuw waren de omstandigheden om haar heen, zij was dezelfde als de dag ervoor. Ze was een baby en kon nog weinig anders dan rekenen op dezelfde omstandigheden met daarin dezelfde mensen als in haar leven daags ervoor. Maar alles was anders en iedereen was weg. Dat kon blijkbaar en dus ook opnieuw, op ieder moment, nu in deze nieuwe omstandigheid en daarna. Je kon het niet weten want ze hadden je niets verteld.

Je dobberde rond in je moeders buik. Meer dan zeven maanden lang zonder dat iemand wist dat je daar zat. Reageerde je op

geluiden en licht. Niemand die je hoorde, gewoon omdat niemand wist dat je er was. Was het eenzaam? Ervaart een ongeboren kind angst wanneer de buitenwereld geen respons geeft? Niemand die je bemerkt. Je bestaat maar er is niemand dat waarneemt.

Een week of acht voor je geboorte veranderde dat. Je moeder werd zich bewust van leven in haar buik. Ze voelde je in haar lichaam. Haar eerste kans op contact met jou. Een kans die ze niet nam. Waar jij haar zocht, zocht zij naar wegen om van je af te komen. Niemand mocht weten dat je bestond en zij wilde het ook zo snel mogelijk vergeten. Toch werd je geboren, zichtbaar in het levenslicht. Koud in de wereld zocht je naar het enige herkenbare: je moeders warmte, haar geur, haar stem. Er was niets, en het zou er ook nooit meer zijn.

En toen daarna je adoptieouders, wat keken ze uit naar je komst. Ze waren oprecht blij en benieuwd. Om het kind, een dochter waar zoveel jaar naar was verlangd, niet per se om wie je was.

Jarenlang ben je rond blijven dobberen. Wil ik er zijn? Mag ik er zijn? En hoe dan? En waarom?

Je liet van je horen, maar er werd niet geluisterd, je liet zien wie je was maar dat was niet de bedoeling. Dus ging je dobberen, liever dobberen. Beter er niet te zijn dan er te zijn en niets te zijn. Dobberen was eenzaam maar deed veel minder pijn. En nu ben je volwassen, onafhankelijk en vrij. Ieder aspect van bestaansrecht heb je bevochten, stukje bij beetje jezelf toegeëigend. Mensen die je kennen, beschrijven je als iemand om wie je niet heen kan, een duidelijke persoonlijkheid. Hoe vol met mensen een zaal ook is, men weet gewoon wanneer jij

binnenkomt. “Ik vind het fantastisch hoe je tegen alles in bent wie je bent.” Het is je enige verlangen van mensen die in je leven willen zijn, dat ze je laten blijven wie je bent.

Wachten

5 jaar

Bijna twaalf uur. Nog heel even wachten tot de schoolbel ging en dan mocht ze naar huis, ze kon nauwelijks wachten. Haar moeder zou haar voor één keer met de auto ophalen. Ze had moeten beloven dat ze niet zelf alvast een stukje ging lopen. De bel ging en ze rende het schoolgebouw uit. Ze hield stil op de stoep, waar ze onbeweeglijk op de afgesproken plek bleef staan. Gespannen tuurde ze van links naar rechts. Van welke kant zou de auto komen? Haar moeder had het wel gezegd maar helemaal zeker was ze niet meer. Ophalen vanaf de stoep direct voor de ingang van school kon niet heel moeilijk zijn, maar het begon nu toch wel lang te duren. Voor haar gevoel stond ze er al uren. Bijna alle andere kinderen waren al weg. Dan opeens, eindelijk, kwam daar de donkergroene MINI Cooper aangereden. Dus toch van links, wat ze al een beetje dacht. Maar de auto reed haar en de school zonder te stoppen voorbij. Een kort moment verstijfde ze. Waarom was mama haar voorbijgereden? Mocht ze niet mee naar huis? Had mama haar niet gezien? Ze hoopte natuurlijk het laatste. Toch sloeg de paniek toe. Hard huilend rende ze achter de auto aan. Zo blij was ze geweest toen ze mama eindelijk aan zag komen, zoveel te vertellen, en een tekening ... Maar de auto kwam niet terug. Het plein was leeg, de straat bleef leeg,

er kwam geen auto meer voorbij. Een paar kinderen uit een hogere klas kwamen af op haar onbeheersbare gehuil. Luid snikkend vertelde ze hun dat haar moeder haar niet had opgehaald. De oudere kinderen vertelden haar dat ze niet bang hoefde te zijn en namen haar mee naar het politiebureau om de hoek bij de school. Ze mocht in een heuse politieauto naar huis. Ze hoefde alleen maar te zeggen waar ze woonde. Nou, dat kon ze gelukkig en ze werd door twee echte agenten naar huis gebracht.

Nog voor de politieauto goed en wel stilstond, vloog de voordeur open en kwam haar moeder geschrokken naar buiten. Haar moeder en de agenten spraken kort met elkaar. Een bedankje en iets over een misverstand. Dol van blijdschap wilde ze haar moeder omhelzen, maar die maakte een afwerend gebaar, duwde haar voor zich uit naar binnen en sloot met één klap de voordeur. Achter de gesloten deur ging ze woedend tegen het kind tekeer. Natuurlijk werd ze wel opgehaald, maar ze was een paar minuten verlaat en toen ze bij de school aankwam, bleek dochterlief net met veel bombarie naar het politiebureau te zijn gebracht. Ja, want ze had wel gehoord van de juf hoe ze geschreeuwd had dat haar moeder zomaar was doorgereden. “Dom kind, er zijn toch wel meer van die auto’s, bah!” Ze keek haar moeder aan. Wat moest ze zeggen? Er waren woorden maar die wilden niet tevoorschijn komen door de pijn in haar buik. Haar moeder, die in de keuken bezig was, stuurde haar de woonkamer in. Haar moeder wilde haar zeker een half uur niet zien, dat zou haar leren nog eens zo de aandacht te trekken. Ze